

УДК 336.6

Лідія Андріївна КОСТИРКО

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та банківської справи,
Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля, Україна,
e-mail: lidiyakostyrko@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3447-2343>

Олена Олександрівна СЕРЕДА

старший викладач кафедри фінансів та банківської справи, Східноукраїнський національний
університет ім. В. Даля, Україна, e-mail: sered1010@gmail.com,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0547-2077>

**ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Костирко, Л. А., Серед, О. О. *Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання*. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць / За ред. : М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2019. № 1 (69). С. 149–157.

Анотація. У статті обґрунтовано теоретичні засади фінансового потенціалу в контексті фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. Уточнено сутнісну характеристику фінансового потенціалу як індикатора відтворення вартості капіталу господарюючих суб'єктів, що має динамічний характер. Систематизовано класифікацію фінансового потенціалу суб'єктів господарювання з позицій фінансової концепції залежно від функціональної спрямованості, досягнення мети, періоду регулювання, факторів впливу, способу мобілізації капіталу, видів діяльності. Досліджено взаємозв'язок відтворювальних процесів капіталу і потенціальних можливостей розвитку суб'єктів господарювання. Запропоновано класифікацію фінансового потенціалу за функціональною спрямованістю в якості підґрунтя оцінки фінансового потенціалу розвитку господарюючих суб'єктів, яка інтегрує потенціал фінансового забезпечення, потенціал фінансової гнучкості, потенціал створення вартості. Розкрито послідовність оцінювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання для цілей фінансового регулювання. Науково-методичні рекомендації можуть бути використані при проведенні комплексного оцінювання фінансового потенціалу господарюючих суб'єктів за ієрархічними рівнями, що забезпечує формування інформаційної бази для виявлення невикористаних резервів та обґрунтування вибору стратегії фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу суб'єктів господарювання дозволить оцінити ступінь використання фінансового потенціалу, спрогнозувати його майбутній стан і розробити відповідні рекомендації щодо розвитку бізнесу.

Ключові слова: фінансовий потенціал; структура фінансового потенціалу; фінансове регулювання розвитку суб'єктів господарювання; капітал; відтворення капіталу; фінансові ресурси; інтегральна оцінка фінансового потенціалу.

Лидия Андреевна КОСТЫРКО

доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой финансов и банковского дела,
Восточноукраинский национальный университет им. В. Даля, Украина,
e-mail: lidiyakostyrko@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3447-2343>

Елена Александровна СЕРЕДА

старший преподаватель кафедры финансов и банковского дела, Восточноукраинский
национальный университет им. В. Даля, Украина, e-mail: sered1010@gmail.com,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0547-2077>

**ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ КАК ОБЪЕКТ ФИНАНСОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ
РАЗВИТИЯ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ**

Костырко, Л. А., Серед, Е. А. *Финансовый потенциал как объект финансового регулирования развития субъектов хозяйствования*. Вестник социально-экономических исследований : сб. науч. трудов / Под ред. : М. И. Зверякова (глав. ред.) и др. Одесса : Одесский национальный экономический университет. 2019. № 1 (69). С. 149–157.

Аннотація. В статті обґрунтовані теоретичні основи фінансового потенціала в контексті фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. Уточнена суттєва характеристика фінансового потенціала як індикатора воспроизводства стоимости капитала хозяйствующих субъектов, имеющего динамический характер. Систематизирована класифікація фінансового потенціала суб'єктів господарювання з позицій фінансової концепції в залежності від функціональної направленості, досягнення цілі, періода регулювання, факторів впливу, способу мобілізації капіталу, видів діяльності. Досліджено взаємозв'язок воспроизводственных процессов капитала и потенциальных возможностей развития субъектов хозяйствования. Предложена класифікація фінансового потенціала по функціональній направленості в якості основи оцінки фінансового потенціала розвитку хозяйствующих субъектов, которая интегрирует потенциал финансового обеспечения, потенциал финансовой гибкости, потенциал создания стоимости. Раскрыта последовательность оценки финансового потенциала субъектов хозяйствования для целей финансового регулирования. Научно-методические рекомендации могут быть использованы при проведении комплексной оценки финансового потенциала хозяйствующих субъектов по иерархическим уровням, что обеспечивает формирование информационной базы для выявления неиспользованных резервов и обоснования выбора стратегии финансового регулирования развития субъектов хозяйствования. Интегральная оценка финансового потенциала субъектов хозяйствования позволит оценить степень использования финансового потенциала, спрогнозировать его будущее состояние и разработать соответствующие рекомендации по развитию бизнеса.

Ключевые слова: фінансовий потенціал; структура фінансового потенціала; фінансове регулювання розвитку суб'єктів господарювання; капітал; воспроизводство капитала; фінансові ресурси; інтегральна оцінка фінансового потенціала.

Lidiya KOSTYRKO

Doctor of Economics, Professor, Head of Finance and Banking Department,
V. Dahl East-Ukrainian National University, Ukraine, e-mail: lidiyakostyrko@gmail.com,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3447-2343>

Elena SEREDA

Senior Lecturer, V. Dahl East-Ukrainian National University, Ukraine,
e-mail: sered1010@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0547-2077>

FINANCIAL POTENTIAL AS AN OBJECT OF FINANCIAL REGULATION FOR BUSINESS ENTITIES DEVELOPMENT

Kostyrko, L., Sereda, E. (2019). *Financial potential as an object of financial regulation for business entities development*. Ed.: M. Zvieriakov (ed.-in-ch.) and others [Finansovyi potentsial yak ob'iekt finansovoho rehuliuвання rozvytku sub'iektiv hospodariuvannya; za red.: M. I. Zvieriakova (gol. red.) ta in.], Socio-economic research bulletin; Visnik social'no-ekonomichnih doslidzen' (ISSN 2313-4569), Odessa National Economic University, Odessa, No. 1 (69), pp. 149–157.

Abstract. The article substantiates of financial potential theoretical foundations in the context of financial regulation of business entities development. The essential characteristic of the financial potential as an indicator of capital value reproduction of economic entities, which has a dynamic character, is clarified. The financial potential of business entities classification from the standpoint of a financial concept depending on the functional orientation, goal achievement, regulation period, influence factors, capital mobilization method, and types of activity, is systematized. The capital reproductive processes interrelation and potential possibilities of economic entities development is investigated. The financial potential classification according to the functional orientation is proposed as a basis for evaluating the financial potential of economic entities development, which integrates the potential of financial security, the potential of financial flexibility, the potential for value creation. The sequence of financial potential of economic entities estimation for purposes of financial regulation is revealed. Scientific and methodological recommendations can be used in carrying out a complex assessment of the financial potential of economic entities at hierarchical levels, which provides of an information base formation for identifying unused reserves and justifying the choice of financial regulation strategy of business entities development. An integral assessment of economic entities financial potential will allow to assess a degree of financial potential using, to predict its future status and to develop appropriate recommendations for business development.

Keywords: financial potential; structure of financial capacity; financial regulation of business entities development; capital; reproduction of capital; financial resources; integral assessment of financial potential.

JEL classification: G320

DOI: [https://doi.org/10.33987/vsed.1\(69\).2019.149-157](https://doi.org/10.33987/vsed.1(69).2019.149-157)

Постановка проблеми у загальному вигляді. Стабільний розвиток суб'єктів господарювання стає все більш актуальною проблемою в умовах глобалізації, посилення конкурентної боротьби та нестабільності зовнішнього середовища. Досягнення підприємством поставлених стратегічних цілей залежить від фінансових можливостей та сформованого капіталу. Ці наявні та потенційні можливості є складовою фінансового потенціалу суб'єктів господарювання, який є базисом динамічного розвитку підприємств. Для розробки стратегії фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання та прийняття ефективних рішень необхідна комплексна оцінка наявних фінансових ресурсів, компетенції та можливостей. У зв'язку з цим потрібне комплексне, всебічне дослідження поточного і перспективного стану фінансового потенціалу суб'єктів господарювання за різними аспектами: фінансове забезпечення, фінансова гнучкість, можливості створення цінності. Такий оцінці передують дослідження категорії «фінансовий потенціал суб'єкту господарювання».

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Теоретичні засади фінансового потенціалу розкриті в наукових працях вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема: В. Г. Боронос, І. Карпенко [1], Н. Б. Демчишака, В. В. Глущенко [2], В. О. Кунцевич [3], О. В. Портної [4], І. Плікус, Ю. В. Сердюк-Копчекчі [5], Л. Ф. Сухової, Р. О. Толпежнікова [6]. Питання щодо формування складових фінансового потенціалу розглянуто в роботах: А. Є. Громової [7], О. С. Гуменюка [8], І. З. Должанського [9], О. А. Підлісної [10], О. С. Федоніна, І. М. Репіної, О. І. Олексюка [11], О. І. Тулай [12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз літератури показав, що на даному етапі існують розбіжності щодо сутності фінансового потенціалу підприємства, а також у науковій літературі висвітлені лише окремі аспекти. Поза увагою залишається розкриття фінансового потенціалу як об'єкту фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. Тому є актуальним дослідження сутнісних характеристик фінансового потенціалу як об'єкту фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання, уточнення структури фінансового потенціалу суб'єктів господарювання, визначення теоретичних засад оцінювання фінансового потенціалу для формування стратегії фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування теоретичних засад фінансового потенціалу суб'єктів господарювання та визначення структурних елементів фінансового потенціалу для цілей фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження можливостей розвитку підприємства пов'язане з чіткою конкретизацією поняття «фінансовий потенціал підприємства», його класифікацією та оцінкою. Тому є необхідність визначення теоретичного підґрунтя на основі концепції вартісно-орієнтованого управління при оцінці потенціалу з метою визначення перспективних напрямів розвитку підприємства.

Потенціал виявляється у окремих суб'єктів господарювання [2, 3, 5, 9, 10], простих і складних соціально-економічних систем [1, 13], різнорідних інститутів [14], економіки як системи [4], а також у зовнішніх по відношенню до об'єкта розгляду факторів (наприклад, потенціал середовища).

Фінансовий потенціал у широкому розумінні – це властивість суб'єкта господарювання або економічної системи, що виражається в можливості фінансового розвитку, тобто здатності до самовідтворення і використання як ресурсу в майбутній діяльності. «Фінансові ресурси в цілому здійснюють певний кругообіг: одна частина сукупних ресурсів являє собою первинні фінансові ресурси, а інша частина – потенційні кінцеві ресурси» [15, с.85]. Підходи до поняття фінансового потенціалу свідчать про існування безлічі різноаспектних поглядів щодо фінансового потенціалу. Стосовно до поняття «фінансовий потенціал» в економіці використовуються такі визначення як «можливість», «забезпеченість», «здатність» і «готовність», «сукупність фінансових ресурсів».

О. В. Портна [4] стверджує, що «фінансовий потенціал базується на здатності до оптимізації фінансової системи держави із залучення та використання фінансових ресурсів, тому, його треба розглядати як капітал, що акумулюється та формує фінансову міцність країни. При цьому не варто забувати основну мету, яка полягає в ефективному використанні грошових коштів і отриманні економічної вигоди».

Аналізуючи сутність поняття «потенціал» у просторі фінансових досліджень, В. Г. Боронос, І. Карпенко [1] формують загальні змістовні межі розуміння фінансового потенціалу:

1. Як здатність регіону виробляти ресурсну базу для забезпечення виробничо-економічної діяльності, виконання соціальних завдань і забезпечення стійкого регіонального розвитку.
2. Як сукупність наявних на території фінансових та грошових ресурсів, необхідних для підтримки стійкості економічної діяльності регіону.
3. Як результат економічних відносин регіону.
4. Як резерв, можливий до використання для захисту регіонального розвитку від впливу факторів ризику та невизначеності.

Фінансовий потенціал на рівні суб'єктів господарювання розглядається як сукупність фінансових ресурсів, які беруть участь у промислово-господарській діяльності та характеризуються можливістю їх залучення для фінансування як майбутньої діяльності промислових підприємств, так і стратегічних напрямків розвитку [5].

Розширюючи це поняття Р. О. Толпежников [6], В. В. Турчак та С. Д. Чижинська [16] визначають фінансовий потенціал підприємства як сукупність власних і залучених фінансових ресурсів підприємства та можливості системи щодо їх ефективного управління для забезпечення операційної та інвестиційної діяльності, та досягнення загальносистемних цілей.

В. О. Кунцевич [3] запроваджує поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства у вигляді сукупності наявних фінансових ресурсів, можливостей системи щодо їх залучення та ефективного управління задля досягнення тактичних і стратегічних цілей підприємства.

Таким чином, при визначенні категорії «фінансовий потенціал підприємства» акцентується увага на таких аспектах:

- сукупність фінансових ресурсів підприємств;
- можливості підприємств залучати та ефективно управляти фінансовими ресурсами;
- забезпечення досягнення тактичних і стратегічних цілей підприємства.

На основі аналізу розглянутих підходів у дослідженні під фінансовим потенціалом суб'єктів господарювання будемо розуміти сукупність власного і залученого капіталу та можливості системи мобілізувати фінансові ресурси з метою забезпечення розвитку підприємства, досягнення цілей в умовах нестабільності факторів зовнішнього середовища. Базуючись на фінансовій концепції можна виокремити сутнісні ознаки фінансового потенціалу:

1. Фінансовий потенціал не є еквівалентом фінансових ресурсів та капіталу суб'єктів господарювання. Фінансовий потенціал виступає як кількісна та якісна характеристика динамічної системи, яка визначається двояко: як підсумкова характеристика діяльності за певний період і одночасно як можливість подальшого розвитку.
2. Фінансовий потенціал – це можливість розвитку в об'єктивних межах і розширення цих кордонів за допомогою фінансового ринку;
3. Сутність поняття «фінансовий потенціал» розкривається в якості вартісної категорії, що дозволяє виміряти в абсолютних та відносних показниках наявні фінансові ресурси, ступінь його достатності та фінансової стійкості, змоделювати потенційні фінансові можливості розвитку суб'єктів господарювання з врахуванням факторів зовнішнього середовища.

4. Фінансовий потенціал є системою, результатом та індикатором діяльності суб'єктів господарювання, що пов'язано з отриманням та використанням доходів, прибутку, здійсненням витрат, проведенням дивідендної, кредитної політик тощо.
5. Фінансовий потенціал розвитку суб'єктів господарювання характеризується концентрацією фінансових ресурсів, що використовуються, упорядкованою взаємодією чинників їх розвитку, які регулюються за допомогою інструментів та важелів з метою відтворення вартості підприємств.

Взаємозв'язок відтворювальних процесів капіталу і потенціальних можливостей зростання капіталу слугує основою фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання (рис. 1).

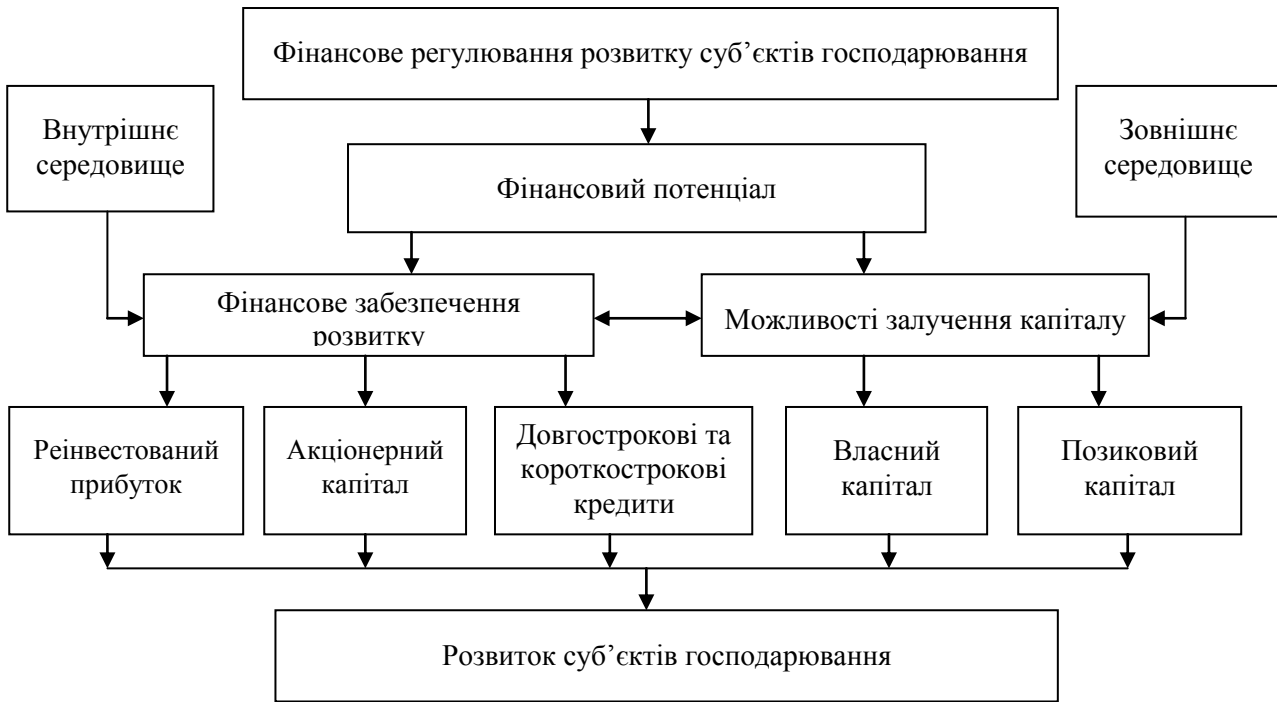

Рис. 1. Фінансовий потенціал у контексті фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання (складено авторами)

Фінансовий потенціал з точки зору його результату як нового стану економічної системи, формується під час трансформації вхідного потенціалу у вихідний, який збігається із завершальною стадією кругообігу фінансового потенціалу (капітал (початковий фінансовий потенціал) – виробництво – споживання – накопичення – капітал (нарощений фінансовий потенціал)).

Нарощений капітал фінансового потенціалу є діючим, тому слугує об'єктом фінансового регулювання в наступних циклах розвитку. Динаміка фінансового потенціалу розвитку може бути представлена у вигляді кругообігу фінансового потенціалу суб'єктів господарювання (від вихідного потенціалу до знову сформованого).

У процесі формування теоретичних основ фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання та оцінювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання важливим є визначення його видів та структури. О. А. Підлісна, О. О. Подлісна [10] до складових фінансового потенціалу відносять фінансові, інвестиційні, кредитні ресурси та розподіляють їх з точки зору джерел формування на внутрішні та зовнішні. О. С. Гуменюк [8] під структурою розуміє «співвідношення між використаною (активною) та невикористаною (пасивною) складовими», А. Є. Буряченко [17] виокремлює рівні та суб'єкти акумулювання; створений та використаний (використаний та невикористаний) фінансовий потенціал. О. І. Тулай [12] розглядає фінансовий потенціал з точки зору пріоритетності завдань: фінансовий потенціал

вирішення поточних задач та фінансовий потенціал сталого розвитку. І. О. Бланк [18] та А. Є. Громова [7] розрізняють фінансовий потенціал з позиції довгострокової та короткострокової перспективи. Далі А. Є. Громова виділяє фінансовий потенціал розвитку, забезпечення, стійкості.

І. З. Должанський, Т. О. Загорна, О. О. Удалих потенціал поділяють на чотири категорії: «базовий потенціал» (забезпечує «можливість досягнення комерційних цілей, створення економічних цінностей і одержання при цьому прибутків»); прихований потенціал («активи, що можуть трансформуватися в базові кошти»); збитковий потенціал («споживання ресурсів без якого-небудь прибутку»); пересічний потенціал («наявність активів, що забезпечують ефективне використання інших потенціалів») [9].

О. С. Федонін, І. М. Рєпіна, О. І. Олексюк [11] виділяють одночасно три рівні зв'язків і відносин; минуле, тобто сукупність властивостей, нагромаджених системою в процесі її становлення і таких, що зумовлюють можливість до її функціонування та розвитку; рівень практичного застосування і використання наявних можливостей. Це забезпечує розмежування реалізованих і нереалізованих можливостей. У цій своїй функції поняття «потенціал» частково збігається з поняттям «резерв», рівень практичного застосування і використання наявних можливостей.

Аналіз досліджень видів фінансового потенціалу на різних рівнях та авторське визначення поняття фінансовий потенціал суб'єктів господарювання дозволяє структурувати його види за основними класифікаційними ознаками для цілей фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання:

1) За функціональною спрямованістю:

- потенціал фінансового забезпечення – наявний капітал і напрямки розміщення капіталу в активи, які використані суб'єктом господарювання;
- потенціал фінансової гнучкості – відображає можливість залучення капіталу при збереженні співвідношення «дохідність – ризик – ліквідність». Запаси фінансових можливостей можна представити наступним чином:
- залучення додаткового капіталу – можливість суб'єкта господарювання знаходити і залучати додаткові джерела фінансування;
- звуження потреби в капіталі – можливості суб'єкта господарювання до реалізації частини тимчасово вільного капіталу;
- зміни структури капіталу – можливості суб'єкта господарювання коригувати структуру капіталу в залежності від умов функціонування;
- потенціал створення вартості – результат реалізації процесів залучення та розміщення капіталу суб'єктів господарювання, який свідчить про можливість досягнення головної мети.

2) З точки зору досягнення мети:

- поточний фінансовий потенціал – реалізовані можливості формування і використання капіталу;
- тактичний фінансовий потенціал – відображає можливості короткострокових перетворень в обсягах і структурі капіталу;
- стратегічний фінансовий потенціал – капітал і фінансові можливості суб'єкта господарювання, які можуть бути використані для досягнення стратегічних цілей, потребує значних змін і часу.

3) За ступенем терміновості ресурсів, які є об'єктом регулювання:

- довгостроковий фінансовий потенціал – можливість суб'єктів господарювання регулювати обсяг і структуру власного та довгострокового боргового капіталу;
- короткостроковий фінансовий потенціал – можливість регулювати обсяг і структуру короткострокових фінансових ресурсів.

4) Залежно від сфери виникнення факторів впливу:

- фінансовий потенціал, обумовлений зовнішніми факторами;
- фінансовий потенціал, обумовлений внутрішніми факторами.

5) Залежно від способу мобілізації капіталу:

- зовнішній фінансовий потенціал – визначається наявністю зовнішніх джерел фінансування;
- внутрішній фінансовий потенціал – визначається внутрішніми джерелами фінансування.

6) За видами діяльності:

- фінансовий потенціал операційної діяльності;
- фінансовий потенціал інвестиційної діяльності;
- фінансовий потенціал інноваційної діяльності;

Представлена класифікація видів фінансового потенціалу відображає найсуттєвіші його сторони, дає уявлення про можливі форми і прояви, тому її можна використовувати в процесі аналізу та оцінки фінансового потенціалу суб'єктів господарювання. Дослідження класифікаційних ознак та видів фінансового потенціалу суб'єктів господарювання надає додаткову інформацію, яка може бути застосована при розробці стратегії фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання.

Процес оцінювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання для цілей фінансового регулювання можна представити наступною послідовністю.

На першому етапі оцінювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання визначається його мета, яка відповідно до визначення фінансового потенціалу полягає у забезпеченні розвитку суб'єктів господарювання, визначенні максимально можливого власного та залученого капіталу, зважаючи на динамічні умови діяльності підприємства.

Другий етап передбачає збір інформації щодо фінансового потенціалу суб'єктів господарювання та зовнішнього середовища.

На третьому етапі здійснюється ідентифікація факторів, які впливають на рівень фінансового потенціалу, групування факторів впливу, які генерують втрату вартості (визначають негативні структурні зміни капіталу) та факторів, які генерують зростання вартості (визначають оптимізацію структури фінансового потенціалу).

Четвертий етап передбачає вибір ключових показників оцінювання потенціалу фінансового забезпечення, потенціалу фінансової гнучкості, потенціалу створення вартості підприємств та встановлення їх обмежень.

На наступному етапі на основі запропонованої структури фінансового потенціалу суб'єктів господарювання передбачається оцінювання його складових та пріоритетів їх реалізації. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу дозволяє сформулювати інформаційну базу для дослідження ступеня використання фінансових ресурсів в процесі створення вартості підприємства, можливостей використання залученого капіталу та вибору стратегії фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання.

Висновки і перспективи подальших розробок. Фінансовий потенціал виступає в якості об'єкта фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. Розвитку теоретичних засад фінансового потенціалу сприяє виділення його сутнісних ознак з позицій фінансової концепції та динамічного підходу. Уточнено поняття фінансового потенціалу як індикатору відтворення вартості капіталу господарюючих суб'єктів. Сформована класифікація фінансового потенціалу суб'єктів господарювання за функціональною спрямованістю є придатною для комплексної оцінки фінансового потенціалу розвитку господарюючих суб'єктів. Запропонований підхід до оцінювання фінансового потенціалу господарюючих суб'єктів за ієрархічними рівнями дозволяє сформулювати інформаційну базу для виявлення невикористаних резервів, обґрунтування вибору стратегії фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання та розробки рекомендацій щодо нарощування капіталу.

У подальших дослідженнях передбачається розробка науково-методичних положень щодо оптимізації структури фінансового потенціалу в процесі реалізації стратегії фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання.

Література

1. Борнонос В., Карпенко І. *Аналіз економічного змісту фінансового потенціалу регіону*. Схід. 2011. № 1. С. 32–36.
2. *Розвиток фінансового потенціалу суб'єктів господарювання як основа досягнення фінансово-економічної безпеки* : колективна монографія / Кол. авт.; за ред. В. В. Глушченка. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. 384 с.
3. Кунцевич В. О. *Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки*. Актуальні проблеми економіки. 2004. № 7 (37). С. 123–130.
4. Портна О. В. *Фінансовий потенціал України : проблеми та перспективи*. Проблеми економіки. 2012. № 4. С. 205–208.
5. Сердюк-Копчечкі Ю. В. *Механізм управління фінансовим потенціалом промислових підприємств* : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». Донецьк, 2008. 20 с.
6. Толпежніков Р. О. *Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства*. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2013. Вип. 2. Т. 1. С. 277–282.
7. Громова А. Є. *Фінансовий потенціал як основа формування прибутку підприємства*. Інфраструктура ринку. 2017. № 5. С. 190–196.
8. Гуменюк О. С. *Фінансовий потенціал як складова ендogenous потенціалу інноваційного розвитку економіки*. Фінансовий простір. 2013. № 3. С. 31–37.
9. Должанський І. З., Загорна Т. О., Удалих О. О. та ін. *Управління потенціалом підприємства* : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 362 с.
10. Підлісна О. А., Подлісна О. О. *Фінансовий потенціал будівельних підприємств : формування та управління*. Ефективна економіка. 2014. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2983> (дата звернення 12.02.2019).
11. Федонін О. С., Репіна І. М., Олексюк О. І. *Потенціал підприємства : формування та оцінка* : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 316 с.
12. Тулай О. І. *Фінансовий потенціал держави у стимулюванні сталого людського розвитку*. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 2. С. 79–86.
13. Лукашук В. В. *Потенціал малого підприємництва Миколаївської області для забезпечення її сталого розвитку*. Економічні інновації. 2014. № 57. С. 204–221.
14. Квасницька Р. С. *Теоретичні основи поняття «потенціал інституту фінансового ринку»*. Науковий вісник Ужгородського університету. 2014. № 1 (42). С. 149–151.
15. Костирко Л. А. *Фінансовий механізм сталого розвитку підприємств : стратегічні орієнтири, системи забезпечення, адаптація* : монографія. Луганськ : Ноулідж, 2012. 474 с.
16. Турчак В. В., Чижинська С. Д. *Методика оцінки фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах господарювання*. Молодий вчений. 2014. № 8. С. 49–52.
17. Буряченко А. Є. *Фінансовий потенціал регіонального розвитку* : монографія. Київ : КНЕУ, 2013. 342 с.
18. Бланк И. А. *Управление финансовыми ресурсами*. Москва : Омега-Л; Эльга, 2011. 768 с.

References

1. Boronos, V., Karpenko, I. (2011). *Analysis of economic content of the region's financial potential* [Analiz ekonomichnoho zmistu finansovoho potentsialu rehionu], Skhid, No. 1, s. 32–36 [in Ukrainian]
2. Glushchenko, V. V. et al. (2013). *An economic entities financial potential development as a basis for achieving financial and economic security: monograph* [Rozvytok finansovoho potentsialu subiektiv hospodariuvannia yak osnova dosiahnennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky: kolektyvna monohrafiia], Kharkivskiy natsionalnyi universytet imeni V. N. Karazina, Kharkiv, 384 s. [in Ukrainian]
3. Kuntsevich, V. O. (2004). *The concept of financial potential of an enterprise development and its evaluation* [Poniattia finansovoho potentsialu rozvytku pidpriumstva ta yoho otsinky], Aktualni problemy ekonomiky, No. 7 (37), s. 123–130 [in Ukrainian]
4. Portna, O. V. (2012). *Financial potential of Ukraine: problems and perspectives* [Finansovyi potentsial Ukrainy: problemy ta perspektyvy], Problemy ekonomiky, No. 4, s. 205–208 [in Ukrainian]
5. Serdyuk-Kopchekchi, Yu. V. (2008). *Management mechanism of industrial enterprises financial potential: Author's thesis* [Mekhanizm upravlinnia finansovym potentsialom promyslovykh pidpriumstv: avtoref. dys. kand. ekon. nauk], Donetsk, 20 s. [in Ukrainian]

6. Tolpezhnikov, R. O. (2013). *The essence and methods of enterprises financial potential evaluation* [Sutnist ta metodyka otsiniuvannya finansovoho potentsialu pidpriemstva], *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti*, Vyp. 2, T. 1, s. 277–282 [in Ukrainian]
7. Gromova, A. Ye. (2017). *Financial potential as a basis for enterprise's profit formation* [Finansovyi potentsial yak osnova formuvannya prybutku pidpriemstva], *Infrastruktura rynku*, No. 5, s. 190–196 [in Ukrainian]
8. Humenyuk, O. S. (2013). *Financial potential as a component of endogenous potential for economy innovative development* [Finansovyi potentsial yak skladova endohennoho potentsialu innovatsiinoho rozvytku ekonomiky], *Finansovyi prostir*, № 3, S. 31–37 [in Ukrainian]
9. Dolzhanskyi, I. Z., Zahorna, T. O., Udalykh, O. O. et al. (2006). *Enterprise potential management* [Upravlinnia potentsialom pidpriemstva], *Tsentr navchalnoi literatury*, Kyiv, 362 s. [in Ukrainian]
10. Pidlisna, O. A., Podlyesna, O. O. (2014). *Financial potential of construction enterprises: formation and management* [Finansovyi potentsial budivelnykh pidpriemstv: formuvannya ta upravlinnia], *Efektivna ekonomika*, No. 5, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2983> [in Ukrainian]
11. Fedonin, O. S. Repina, I. M., Oleksyuk, O. I. (2006). *The potential of an enterprise: formation and evaluation* [Potentsial pidpriemstva: formuvania ta otsinka], *KNEU*, Kyiv, 316 s. [in Ukrainian]
12. Tulay, O. I. (2015). *The state financial potential in stimulating of sustainable human development* [Finansovyi potentsial derzhavy u stymuliuvanni staloho liudskoho rozvytku], *Aktualni problemy ekonomiky*, No. 2, s. 79–86 [in Ukrainian]
13. Lukashchuk, V. V. (2014). *Potential of small business of Mykolaiv region to ensure its sustainable development* [Potentsial maloho pidpriemnytstva Mykolaivskoi oblasti dlia zabezpechennia yii staloho rozvytku], *Ekonomichni innovatsii*, No. 57, s. 204–221 [in Ukrainian]
14. Kvasnyczka, R. S. (2014). *Theoretical basis of the «potential of the financial market institute» concept* [Teoretychni osnovy poniattia «potentsial instytutu finansovoho rynku»], *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, No. 1 (42), s. 149–151 [in Ukrainian]
15. Kostyrko, L. A. (2012). *The financial mechanism of enterprises sustainable development: strategic objectives, systems of provision, adaptation: monograph* [Finansovyi mekhanizm staloho rozvytku pidpriemstv: stratehichni oriientyry, systemy zabezpechennia, adaptatsiia: monohrafiia], *Noulidzh*, Luhansk, 474 s. [in Ukrainian]
16. Turchak, V. V., Chizhinska, S. D. (2014). *Methods of enterprise's financial potential assesment in the contemporary economy* [Metodyka otsinky finansovoho potentsialu pidpriemstva v suchasnykh umovakh hospodariuvannya], *Molodyi vchenyi*, No. 8 (11), s. 49–52 [in Ukrainian]
17. Buryachenko, A. Ye. (2013). *Financial potential of regional development: monograph* [Finansovyi potentsial rehionalnoho rozvytku: monohrafiia], *KNEU*, Kyiv, 342 s. [in Ukrainian]
18. Blank, I. A. (2011). *Management of financial resources* [Upravlenie finansovymi resursami], *Omega-L and Elga*, Moskva, 768 s. [in Russian]